

ע"פ 7772/03/15 - שלמה שקד נגד המוסד לביטוח לאומי

בית הדין הארצי לעבודה

עפ"ס 7772-03-15
בפני כבוד הנשיא יגאל פליטמן
המערער
המשיב

שלמה שקד
-
המוסד לביטוח לאומי

החלטה

הנשיא יגאל פליטמן

1. לפני ערעור על החלטתו של בית הדין האזורי בחיפה (השופט אסף הראל; ב"ל 44732-08-14, ב"ל 44747-08-14 **שלמה שקד - המוסד לביטוח לאומי**, ניתנה ביום 22.2.15) שלא לפסול עצמו מלדון בתביעת המערער כנגד המשיב, המוסד לביטוח לאומי.

הרקע לערעור

2. ביום 31.8.14 הגיש המערער "**בקשה לקבלת הענקה מטעמי צדק**" (ב"ל 44747-08-14), במקביל הגיש המערער, שאינו מיוצג, "**בקשה דחופה לקבלת מענה וגילוי מסמכים**" (ב"ל 44732-08-14). בהחלטה מיום 22.9.14 קבע השופט אסף הראל כדלקמן:

"1. עפ"י החלטת כב' נשיא רמי כהן מיום 21.9.14 ישמעו התיקים שבכותרת בפני.

2. דיון בשתי התובעות יתקיים ביום 22.2.15 בשעה 10:30.

3. עיון בכתב התביעה מעלה כי התובע אינו מיוצג על ידי עורך דין. שימת לב תובע מופנית לכך כי עומדת לו הזכות לפנות ללשכה לסיוע משפטי במשרד המשפטים, בקרית הממשלה בחיפה, שד' פל 15א, קומה 11, בבקשה שיועמד לו ייצוג משפטי בהליך כאן במימון המדינה. ככל שהתובע מעונין לפנות ללשכה לסיוע משפטי, מומלץ שיעשה כן בהקדם ולא דיחוי על מנת שעד מועד הדיון בתובענה תסיים הלשכה לסיוע משפטי לבחון את בקשתו"

3. במעמד הדיון מיום 22.2.15 לאחר שבית הדין שמע את טענות הצדדים, הודיעו הצדדים כי הם מקבלים את הצעת בית הדין להסדר. בהמשך הדיון חזר בו המערער מהסכמתו להסדר. בית הדין, השופט אסף הראל, נתן החלטתו הבאה:

1. התביעה כנגד הגב' סימה עמיחי - נמחקת בזאת. מכח סעיף 392 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995 (להלן-החוק), הגב' עמיחי שהינה פקידה של הנתבע, אינה יכולה להיות צד לתביעה בבית הדין לעבודה שבה התובע עותר לסעדים לפי החוק.

2. הפלוגתא בתובענה זו היא, האם בדין דחה הנתבע - בהחלטתו מיום 20.10.13 - את תביעתו של התובע להענקה מטעמי צדק לפי סעיף 387 לחוק לתשלום קצבת נכות כללית, לתקופה 3-10/10.

3. התובע יגיש תצהיר עדות ראשית מטעמו, עד ליום 22.4.15, ויצרף לתצהיר את כל המסמכים עליהם מתבססת תביעתו. עותק מהתצהיר ישלח ישירות לנתבע. לא הוגש תצהיר התובע במועד, תמחק התובענה על הסף עפ"י תקנה 44 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין) תשנ"ב-1992. מאחר והתובע איננו מיוצג, וככל שיבקש זאת, יוכל תחת הגשתו של תצהיר - להגיש את עמדתו וראיותיו בכתב, תוך שבפתח דיון ההוכחות ידרש להצהיר על אמיתות התוכן, וכל זאת במקום תצהיר עדות ראשית ערוך כדיון.

על המצהירים להתייבב לחקירה על תצהיריהם במועד כפי שייקבע. סירב עד לאמת דבריו בתצהיר, או שלא עלה בידי התובע לבוא עמו בדברים, יגיש התובע למזכירות ביה"ד בקשה להזמנת אותו עד שיעיד בפני ביה"ד במועד הנ"ל. בבקשה האמורה יפרטו הסיבות בגין מבוקש להעיד עדים שלא בתצהיר ועיקרי העדות. במידה והתובע מבקש להעיד עדים מטעמו שלא באמצעות תצהיר, עליו להגיש את הבקשה להזמנת עדים בד בבד עם הגשת תצהירי העדות הראשית. עותק מהבקשה ישלח ישירות לב"כ הצד שכנגד.

4. לאחר קבלת תצהירי התובע - יודיע הנתבע, תוך 30 יום מיום קבלת התצהירים, האם שינה את עמדתו והאם קיימת מחלוקת עובדתית בין הצדדים. ככל שמהודעת הנתבע, כאמור, יעלה כי יש צורך בקיום דיון הוכחות - וככל שהנתבע מבקש להעיד עדים מטעמו במסגרת דיון ההוכחות - עליו להגיש, יחד עם הודעתו, כאמור לעיל, בקשה להזמנת עדים. ככל שהנתבע יבקש להעיד את מי מפקידיו - יגיש תעודת עובד ציבור יחד עם הודעתו.

5. לאחר שתתקבל הודעת הנתבע, כאמור בסעיף 4 לעיל ועל פי הצורך, תינתן החלטה בדבר מועד דיון הוכחות. הצדדים יסכמו טענותיהם בע"פ בתום פרשת הראיות.

6. התיק יובא לעיוני ביום 22.3.15 למעקב אחר הגשת תצהיר התובע.

התיק יובא לעיוני ביום 22.4.15 למעקב אחר הגשת הודעת המל"ל, כאמור בסעיף 4 לעיל.

4. אחר מתן ההחלטה האמורה ביקש המערער, במעמד הדיון, לטעון טענת פסלות. המערער טען כי:

"לאור התנהלות כבודו וחוסר רצונו להקשיב לתובע שמאוד מאוד מנוסה בסחבות של ביטוח לאומי, ומחשש לנקמנות של הנתבעת 2, שהיא לא מופיעה פה וממשיכה לזלזל וללגלג עלי - אני התחננתי בפני ביה"ד לעזור לאזרח פשוט כדי שיתן להם כיוון"

המוסד לביטוח לאומי גרס, במעמד הדיון, כי אין מקום לפסול את המותב שהתנהל כראוי מול הצדדים.

5. בית הדין, השופט אסף הראל, בהחלטתו ממעמד הדיון, קבע כי:

"בקשתו של התובע לפסול אותי מלדון בתובענה - נדחית.

לא מצאתי בטעמים שהצביע התובע עילת לפסלות. כלל הוא כי טעם לפסלות הוא חשש אובייקטיבי ממשוא פנים. חשש אובייקטיבי שכזה לא מתקיים בנסיבות דנן"

מכאן הערעור שבפני.

הערעור

6. המערער טען בערעורו כי נפל פגם בהליך בבית הדין קמא, משלא נוכחו בדיון בבית הדין האזורי נציגי ציבור. המערער צירף לערעורו התלונה שהגיש לנציב תלונות על השופטים, לאור התנהלות השופט הראל אשר מנע ממנו, לטענתו, לפרוש את טיעוניו. המערער גרס כי נעשה לו עוול כפול, גם מצד הנתבעים וגם בעת הדיון. בתלונת המערער לנציב תלונות על שופטים, מיום 22.2.15, נרשם כי השופט הראל דרבן ודחף את התובע לסיים דבריו, ומנגד נעתר לכל בקשה מצד המשיב, המוסד לביטוח לאומי.

7. המשיב, המוסד לביטוח לאומי, לא הגיב לערעור הפסלות.

הכרעה

8. לאחר שנתתי דעתי לכלל החומר שהובא לפני ולנסיבות העניין, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות. טעמי לכך אבאר להלן.

9. הלכה היא כי **"מעצם היותה בקשה לפסלות שופט בקשה המטילה צלבדעל שופט אישית ועל מערכת השפיטה, מתחייבות ראיות משמעותיות ולשם הוכחת קיומה של עילת פסלות"** [ראו, למשל, עפ"ס (ארצי) 31944-03-12 פנחס מורגנשטיין - בנקה מזרחי המאוחד בע"מ (4.4.2012)]. זאת ועוד. ככלל, חזקה היא **"כיהו שופט היושב בדיון, מקצועי ומיומן ובידול בחון את העניינים המובאים בפניו ולא משוא פנים. אף כללהו, כיינתן משקל לרב לעמדת השופט הסבור כי אינו מנוע מלישב בדיון, וערכאת הערעור לא תערבב חוות דעתו של השופט הסבור כי בידול לנהל את ההליך באובייקטיביות, אלא במקרים קיצוניים בלבד"** [עפ"ס (ארצי) 16943-11-11 חברה ישראלית למובילים בע"מ - אבנר מאירי, (26.1.2012) והאסמכתאות שם; וראו גם עפ"ס (ארצי) 28458-10-11 עמותת אנואר לקידום מעמד האישה - אומימה מחאמיד, (10.11.2011) והאסמכתאות שם].

10. המבחן לפסלות שופט או מותב מלישב בדין הינו "**חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט**". כשלשם כך יש צורך בנסיבות מוכחות, שעל פיהן קיימת אפשרות ממשית למשוא פנים בניהול המשפט או לדעה משוחדת של נושא התפקיד השיפוטי, כשקיומו של חשד או חשש אינם מהווים סיבה מספקת לפסילה. מבחן האפשרות הממשית הינו מבחן אובייקטיבי ומכאן שאין די בכך שבעל דין יחוש סובייקטיבית כי קיים משוא פנים אלא יש להראות כי מבחינה אובייקטיבית מכלול הנסיבות מצביע על חשש ממשי למשוא פנים [בג"ץ 2184/95 **גלברט נ. יושב ראש ועדת החקירה לבדיקת אירוע הטבח בחרות**, פ"ד מח(3) 573, ; ע"פ 1478/97 **מדינת ישראל נ' חן**, פ"ד נא(4), 673].

11. במקרה שלפני, השופט הראל לא מצא ממש בבקשת הפסילה של המערער. השופט הראל הבהיר כי לא מצא בטעמים עליהם הצביע המערער עילה לפסלות. מאחר שלא התקיים חשש אובייקטיבי.

מעיון בבקשה לפסלות שהועלתה במעמד הדיון עולה כי יסודותיה שניים אלו: חוסר רצונו של בית הדין להקשיב למערער, וחשש לנקמנות הגב' סימה עמיחי, מנהלת סניף המוסד לביטוח לאומי בכרמיאל (להלן - **הגב' עמיחי**). לא מצאתי, מעיון בפרוטוקול הדיון, כי בית הדין לא איפשר לצדדים להשמיע טענותיהם בפניו. ההיפך הוא הנכון. מפרוטוקול הדיון עולה כי למערער התאפשר להעלות טיעונו בהרחבה בפני בית הדין. לא מצאתי תימוכין לטענות המערער לפיהן בית הדין האיץ במערער או מנע ממנו מלהעלות טיעון זה או אחר.

12. אין די בתחושותיו של המערער, הנעדרות בסיס עובדתי, כי בית הדין לא איפשר לו לטעון ומנגד נעתר לכל בקשות המוסד לביטוח לאומי, כדי להקים עילת פסלות שלא ניתן להמשיך ולנהל את ההליך באופן ענייני וסובייקטיבי. טענתו של המערער באשר לחשש מנקמנות הגב' עמיחי אינה רלוונטית לסוגית לפסלות שופט. כך גם טענתו באשר להיעדרם של נציגי ציבור בדיון. משאלו הם הדברים, שוכנעתי כי נסיבות העניין אינן באות בגדר המקרים החריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעור בחוות דעתו של השופט, הסבור כי בידו לנהל את ההליך באובייקטיביות.

13. **סוף דבר** - הערעור נדחה. משלא הוגשה תגובת המשיב, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, כ"ה אדר תשע"ה (16 מרץ 2015) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.